

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11Csp/212/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6718203038
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:6718203038.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobcu: Štátny fond rozvoja bývania, so sídlom Lamačská cesta 8, Bratislava, IČO: 31749542, zastúpený: GARAJ & PARTNERS s.r.o., so sídlom Jozefská 3, Bratislava, IČO: 35951125, p r o t i žalovaným: 1. E. G., F.. XX.X.XXXX, T. C. Č.. XXX a 2. I. G., S.. H., F.. XX.X.XXXX, T. C. Č.. XXX, obaja zastúpení: JUDr. Matúš Motyka, advokát, so sídlom v Stropkove, Námestie SNP 7, o zaplatenie 13.988,50 Eur a prísl., takto

rozhodol:

I. Súd z a m i e t a návrh na prerušenie konania.

II. Žalovaní v 1. a 2.rade sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 13.988,50 Eur so zmluvným úrokom vo výške 3,60% p.a. zo sumy 13.988,50 Eur od 31.5.2016 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 8% p.a. zo sumy 13.988,50 Eur od 31.5.2016 do 3.5.2018 vo výške 475,13 Eur a vo výške 8% ročne zo sumy 13.988,50 Eur od 4.5.2018 do zaplatenia a náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 394,70 Eur, to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Žalobca m á voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou zo 14.5.2018 podanou na Okresný súd Zvolen domáhal sa voči žalovaným solidárneho zaplatenia sumy 13.988,50 Eur so zmluvným úrokom 3,60% p.a. z uvedenej sumy od 31.5.2016 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 8% ročne z danej sumy od 31.5.2016, pričom do 3.5.2018 tento úrok kapitalizoval vo výške 475,13 Eur a žiadal priznať spomínaný úrok z omeškania z istiny 13.988,50 Eur od 4.5.2018 do zaplatenia a napokon uplatnil aj náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 394,70 Eur. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovanými uzavrel zmluvu o poskytnutí podpory vo forme úveru vo výške 19.916,35 Eur (pôvodne 600.000 Sk) pri základnej úrokovej sadzbe 3,60% s dobou splatnosti 30 rokov. Žalovaní úver riadne nesplácali, preto upomienkou z 25.9.2015 boli vyzvaní na úhradu dlžných splátok 490,45 Eur. Žalovaní dlžné splátky neuhradili, neskôr v súlade so zmluvnými podmienkami - článkom VIII bodom 8.4 zmluvy žalobca od predmetnej zmluvy odstúpil podaním z 27.4.2016, čím sa celý dlh stal splatným a predstavoval nesplatenú istinu 13.988,50 Eur, nesplatený zmluvný úrok ku dňu 27.4.2016 vo výške 390,04 Eur, nesplatený úrok z omeškania z nesplatených splátok splatných pred odstúpením od zmluvy vo výške 56,58 Eur a zmluvnej pokuty 1.437,85 Eur. Nárok na zaplatenie zmluvných úrokov aj po odstúpení od zmluvy odôvodnil § 506 Obchodného zákonníka a zmluvou a poukázal aj na právny záver vyplývajúci z rozhodnutí Krajského súdu v Banskej Bystrici 43Cob/239/2015, Najvyššieho súdu SR 4Odo/143/1998 a Najvyššieho súdu ČR 33Cdo/2878/2008. Žalobca uplatnil aj zmluvnú pokutu dohodnutú v článku VIII bode 8.4 zmluvy, jej suma predstavuje 10% zo súčtu zostatku istiny a úroku $(13.988,50 + 390,04) \times 0,1$.

2. V ďalšej časti žaloby žalobca poukázal na negatívne vymedzenie spotrebiteľského úveru v § 1 ods. 3 písm. p/ zákona č. 129/2010 Z.z., v zmysle ktorého sa nejedná o spotrebiteľský úver. Vysvetlil aj svoj názor o tom, že žalobca nemá postavenie dodávateľa v zmysle § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, pretože jeho činnosť nemožno kvalifikovať ako obchodnú alebo podnikateľskú a preto zmluva uzavretá so žalovanými nie je spotrebiteľskou zmluvou podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na posúdenie nároku je preto potrebné aplikovať Obchodný zákonník s poukazom na § 261 ods. 6 písm. d/, keďže ide o absolútny obchodný záväzkový vzťah bez ohľadu na povahu jeho účastníkov, jedná sa totiž o zmluvu o úvere. Zdôraznil, že ide o kogentné ustanovenie, citoval tiež § 263 ods. 1 Obchodného zákonníka a časť odôvodnenia v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR 5Cdo/120/2010, 4Obo/115/1999 s tým záverom, že je neprípustná modifikácia § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka, ani vylúčenie jeho normatívneho účinku dohodou zmluvných strán. V závere vysvetli náklady spojené s uplatnením pohľadávky ako náklad za odstúpenie od zmluvy v zmysle advokátskej tarify a poukázal na § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

3. Žalobca napokon konkretizoval jednotlivé úhrady žalovaných po odstúpení od zmluvy - celkovo vo výške 3.561,65 Eur, ktoré podľa § 330 Obchodného zákonníka započítal na zmluvnú pokutu vo výške 1.437,85 Eur, nesplatený zmluvný úrok 390,04 Eur, nesplatený úrok z omeškania 56,58 Eur a zvyšok vo výške 1677,18 Eur bol započítaný na úroky z omeškania 8% ročne zo sumy 13.988,50 Eur od 31.5.2016 do 3.5.2018 vo výške 2.152,31 Eur, teda z tohto kapitalizovaného úroku z omeškania ostáva dlh 475,32 Eur.

4. Žalovanému v 1.rade bola doručená žaloba s prílohami a výzvou súdu na vyjadrenie v lehote 15 dní s upozornením na sudcovskú koncentráciu dňa 11.8.2018. Jeho prvé písomné podanie vo veci bolo však až z 11.10.2018, ktorým sa však nevyjadril k žalobe, len namietal miestnu príslušnosť Okresného súdu Zvolen s tým, že je spotrebiteľ a preto miestne príslušný je súd v obvode jeho bydliska, čo je Okresný súd Prešov.

5. Následne bola vec postúpená tunajšiemu súdu 5.11.2018, nie však podľa argumentácie žalovaného, ale podľa jeho trvalého pobytu s poukazom na § 14 CSP.

6. Žalovaná v 2.rade sa k žalobe písomne vyjadrila ešte 27.6.2018 s tým, že splátkový kalendár porušila, lebo manžel jej na splátky neprispieva, ona je na invalidnom dôchodku a má tri maloleté deti.

7. Žalobca reagoval na vyjadrenie žalovanej v 2.rade replikou doručenou súdu 24.9.2018 s tým, že súhlasí so splátkami tak, aby dlh bol vyrovnaný do 7 rokov, splátka by činila 191 eur mesačne a trovy právneho zastúpenia by boli uhradené do 3 rokov s mesačným splátkami 74 Eur.

8. Až 8.4.2019 bolo súdu doručené písomné vyjadrenie oboch žalovaných spracovaných už ich právnym zástupcom, v ktorom poukázali na spotrebiteľský charakter sporu a v tej súvislosti citovali článok 2 písm. c/ smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.2013, podľa ktorého na účely tejto smernice predajca alebo dodávateľ znamená akúkoľvek fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná s cieľom vzťahujúcim sa k jeho obchodu, podnikaniu alebo povolaniu bez ohľadu na to, či má verejnú alebo súkromnú formu vlastníctva. Žalobca podľa nich naplnia definíciu dodávateľa, zdrojom na uskutočňovanie predmetu jeho činnosti sú splátky úrokov poskytnutých z fondu, sankcie a úroky z prostriedkov fondu uložených v banke. Poukázali na názor uvedený v Občianskom zákonníku I. komentár, C.. Beck 2015, str. 465, v ktorom je uvedené, že príkladom osoby verejného práva napr. v súvislosti s finančnými službami môže byť Štátny fond rozvoja bývania, ktorý poskytuje žiadateľom na základe spotrebiteľských zmlúv osobitný druh úverov na bývanie. Napokon poukázali aj na totožnú argumentáciu v rozhodnutiach Krajského súdu v Prešove 3Co/151/2016 zo dňa 26.9.2017 a 1Co/35/2018 zo dňa 12.6.2018. Následne vzhľadom na spotrebiteľský charakter sporu uviedli, že odstúpenie od zmluvy je potrebné posúdiť podľa Občianskeho zákonníka (§ 52 ods. 2), čoho dôsledkom je zrušenie zmluvy ex tunc v zmysle § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka a nástup režimu bezdôvodného obohatenia podľa § 457 Občianskeho zákonníka. Vzniesli preto námietku premlčania, keďže dvojročná subjektívna premlčacia doba podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka začala plynúť v deň odstúpenia od zmluvy t.j. 27.4.2016 a teda žaloba bola podaná po jej uplynutí.

9. Žalobca v replike na vyjadrenie žalovaných (2.5.2019) zotrval na svojej predchádzajúcej argumentácii ohľadom záveru o nespotebiteľskom charaktere zmluvy, ktorý ešte viac rozvinul, vysvetlil nemožnosť

aplikácie smernice Rady č. 93/13/EHS, nutnosť aplikácie Obchodného zákonníka so záverom, že zmluva sa nezrušila od začiatku a nedochádza k bezdôvodnému obohateniu žalobcu.

10. Podobne aj žalovaní v duplike (24.5.2019) rozvinuli svoj názor o spotrebiteľskom charaktere zmluvy uzavretej medzi stranami a zdôraznili odplatné poskytovanie finančných prostriedkov zo strany žalobcu s tým, že nižšia výška úrokov je len atraktívnym stimulom pre žiadateľov o úver a prejavom jeho charakteru ako osoby verejného práva podporovanej štátom. Citovali aj zo záverov rozhodnutí Krajského súdu v Trnave 11Co/359/2014 a Krajského súdu v Prešove 19Co/242/2014.

11. Žalobca pred pojednávaním doručil súdu ďalšie písomné vyjadrenie, v ktorom konštatoval nejednotnosť aplikačnej praxe súdov pri posudzovaní charakteru predmetnej zmluvy, či má spotrebiteľský charakter a uviedol, že túto nejednotnosť odstránil Najvyšší súd SR uznesením 4Cdo/106/2018 zo dňa 29.4.2019, v ktorom bol prijatý záver, že činnosť žalobcu nemá atribúty podnikania a preto žalobca nemá postavenie dodávateľa podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka a nejedná sa o spotrebiteľskú zmluvu.

12. Súd vykonal dokazovanie písomnými vyjadreniami strán, zmluvou o poskytnutí podpory zo dňa X.XX.XXXX, upomienkou č. 2 zo dňa 25.9.2015 s doručenkami, odstúpením od úverovej zmluvy zo dňa 27.4.2016 s doručenkami, výpočtom úrokov z omeškania, históriou pohybov na účte, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

13. Dňa X.XX.XXXX bola uzavretá písomná zmluva o poskytnutí podpory podľa zákona č. 124/1996 Z.z. o Štátnom fonde rozvoja bývania pod č. XXX/XXXX/XXXX medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanými ako žiadateľmi. Predmetom zmluvy bol účelový úver na konkrétnu stavbu - prístavbu rodinného domu vo výške 600.000 Sk pri základnej úrokovej sadzbe 3,6% a dobe splatnosti 30 rokov.

14. V článku IV. bolo dohodnuté splácanie v mesačných splátkach do 15.dňa v mesiaci, prvá až 359.splátka bola vo výške 2.728 Sk a posledná vo výške zostatku dlhu.

15. Sankcie sú upravené v článku VIII. bode 8.4, kde bolo dohodnuté, že ak je dlžník v omeškaní s úhradou ktorejkoľvek splátky dlhšie ako 6 mesiacov je fond oprávnený po doručení výzvy k vyrovnaní splátok od zmluvy odstúpiť jednostranne, ak nebudú splnené podmienky uvedené vo výzve, veriteľ môže od zmluvy odstúpiť jednostranne aj v tých prípadoch, ak dlžník závažným spôsobom poruší zmluvu a to napr. opakovaným nesplácaním úveru, porušením stavebných predpisov, zmenou stavby bez súhlasu veriteľa, zriadením záložného práva, zmenou vlastníctva bez súhlasu veriteľa a podobne. Zmluvné strany sa dohodli, že v prípade naplnenia bodu 8.4 je dlžník povinný uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 10% z celej dlžnej sumy t.j. zo súčtu zostatku istiny a úroku a vrátiť na účet veriteľa istinu, zostatok úroku a ak bol poskytnutý nenávratný príspevok aj ten, v termíne do 30 dní od doručenia výzvy dlžníkovi.

16. Žalovaní úver splácali riadne do roku 2008. V roku 2009 mali vykázaný dlh na jednej splátke, ten vyrovnali v roku 2010. V roku 2011 dlhovali 181,10 Eur, dlh vyrovnali v roku 2012. V roku 2013 neuhradili splátky vo výške 171,20 Eur, časť tohto dlhu 80,65 Eur uhradili v roku 2014. V roku 2015 však nezaplatili ďalšie splátky vo výške 271,65 Eur a v roku 2016 nezaplatili splátky v januári až marci 2016.

17. Upomienkou č. 2 zo dňa 25.9.2015 žalobca vyzval žalovaných k úhrade dlžných splátok ku dňu 25.9.2015 vo výške 490,45 Eur v lehote 7 dní od jej doručenia, v opačnom prípade ich upozornil na odstúpenie od zmluvy a na uplatnenie jednorazového vrátenia celej dlžnej sumy. Oboj žalovaným bola táto upomienka doručená 5.10.2015.

18. Listom zo dňa 27.4.2016 žalobca odstúpil od predmetnej úverovej zmluvy. Konštatoval v ňom porušenie článku IV., keďže žalovaní sa dostali do omeškania s 9 splátkami, preto žalobca odstúpil od zmluvy podľa § 506 Obchodného zákonníka. Dlh vyčíslil na sumu 15.872,97 Eur pozostávajúci z nesplatennej istiny 13.988,50 Eur, nesplateného úroku 390,04 Eur, nesplateného úroku z omeškania 56,58 Eur a zmluvnej pokuty 1437,85 Eur. Oboj žalovaných vyzval, aby v lehote 30 dní od doručenia výzvy mu uvedenú sumu zaplatili. Žalovanej v 2.rade bol tento list doručený 29.4.2016 a žalovaný v 1.rade si ho v odbernej lehote na pošte nevyzdvihol, takže 29.4.2016 bola zásielka uložená na pošte.

19. Na pojednávani právny zástupca žalovaných navrhol súdu prerušenie konania s tým, aby súd zvážil podanie návrhu na prejudiciálne konanie na Súdny dvor EÚ s tým, že dodatočne by predložil súdu príslušné otázky. Poukázal pritom na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-147/16 zo dňa 17.5.2018, v ktorom sa posudzovalo postavenie zariadenia vysokoškolského vzdelávania, ktoré študentke poskytlo bezúročne sumu na vyrovnanie jej dlhu voči škole súvisiacom so študijnými poplatkami a nákladmi na študijný pobyt. V ňom Súdny dvor EÚ dospel k záveru, že spomínané zariadenie má sa považovať za predajcu alebo dodávateľa v zmysle článku 2 písm. c/ smernice 93/13.

20. V danom prípade skutkové tvrdenia v žalobe neboli sporné, žalovaní ich v žiadnom smere nespochybnili a preto platí fikcia o ich nespornosti s poukazom na § 151 ods. 1 CSP. Predmetom sporu bolo len právne posúdenie uplatneného nároku, predovšetkým či ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka a v náväznosti na to, či sa uplatnia ustanovenia Obchodného zákonníka alebo Občianskeho zákonníka pri posúdení odstúpenia od zmluvy a premlčania.

21. Súdna prax pri vyhodnocovaní týchto otázok nie je jednotná. Súd však zastáva v tomto prípade názor, že predmetná zmluva nepredstavuje spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka a že teda na posúdenie uplatneného nároku sa nepoužije Občiansky zákonník, ale Obchodný zákonník.

22. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

23. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva..

24. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

25. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

26. Rozhodujúce bolo posúdenie, či žalobca v danom zmluvnom vzťahu má postavenie dodávateľa v zmysle § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka. V tomto kontexte je potrebné vyhodnotiť aj príslušné ustanovenia zákona č. 124/1996 Z.z., na základe ktorého bola predmetná zmluva uzavretá.

27. Podľa § 2 ods. 1 citovaného zákona správu fondu vykonáva Ministerstvo výstavby a verejných prác SR.

28. Podľa § 2 ods. 2 citovaného zákona na čele fondu je riaditeľ, ktorého vymenúva a odvoláva minister výstavby a verejných prác Slovenskej republiky.

29. Podľa § 2 ods. 3 citovaného zákona minister zriaďuje Radu Štátneho fondu rozvoja bývania ako svoj poradný orgán na tvorbu a použitie prostriedkov fondu.

30. Podľa § 2 ods. 4 citovaného zákona podrobnosti o organizácii a činnosti fondu, ako aj podrobnosti o počte členov a o zložení Rady fondu, vymenúvania a odvolávania jej členov a o jej organizácii a činnosti upraví štatút fondu, ktorý schvaľuje vláda Slovenskej republiky.

31. Podľa § 3 ods. 1 citovaného zákona zdroje fondu sú:

- a) splátky úverov poskytnutých z fondu,
- b) splátky úrokov z úverov poskytnutých z fondu,
- c) sankcie za porušenie zmluvných podmienok,
- d) výnosy z prostriedkov fondu uložených v banke s výnimkou výnosov z prostriedkov poskytnutých fondu zo štátneho rozpočtu,

e) príjmy z výťažku pri výkone exekúcie veci, na ktorú bolo zriadené zmluvné záložné právo,
f) zostatky prostriedkov fondu k 31. decembru predchádzajúceho rozpočtového roka s výnimkou zostatkov prostriedkov poskytnutých fondu zo štátneho rozpočtu,
g) zostatky nevyčerpanej podpory vrátenej žiadateľom s výnimkou zostatkov vrátenej nevyčerpanej podpory poskytnutej z prostriedkov štátneho rozpočtu v prechádzajúcom roku,
h) príspevky poskytnuté z Fondu národného majetku Slovenskej republiky za podmienok ustanovených osobitným predpisom,
i) úvery poskytnuté bankami,
j) dary,
k) dotácie zo štátneho rozpočtu,
l) iné zdroje, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

32. Podľa § 3 ods. 2 citovaného zákona na poskytnutie úveru fondu bankou je potrebný súhlas ministra. Fond vedie evidenciu o týchto úveroch.

33. Podľa § 4 ods. 2 citovaného zákona o použití prostriedkov fondu rozhoduje minister na základe odporúčania Rady fondu v súlade so schváleným rozpočtom fondu.

34. Podľa § 6 ods. 1 citovaného zákona fond hospodári podľa schváleného rozpočtu.

35. Podľa § 6 ods. 2 citovaného zákona rozpočet fondu je zapojený finančnými vzťahmi na rozpočet ministerstva.

36. Podľa § 6 ods. 4 citovaného zákona za hospodárenie s prostriedkami fondu zodpovedá minister.

37. Aktuálna právna úprava je daná zákonom č. 150/2013 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť 1.1.2014. Za dôležité pre posúdenie postavenia žalobcu súd považuje ustanovenie § 2 ods. 1 citovaného zákona, podľa ktorého správcom fondu je Ministerstvo dopravy a výstavby SR.

38. Podľa § 2 ods. 2 citovaného zákona štatutárnym orgánom fondu je generálny riaditeľ, ktorého vymenúva a odvoláva minister dopravy a výstavby Slovenskej republiky (ďalej len „minister“).

39. Podľa § 3 citovaného zákona príjmami fondu sú

a) splátky istiny úverov poskytnutých z fondu,
b) splátky úrokov z úverov poskytnutých z fondu,
c) výnosy zo sankcií uložených fondom,
d) výnosy z prostriedkov fondu uložených v Štátnej pokladnici okrem výnosov z prostriedkov poskytnutých fondu zo štátneho rozpočtu,
e) príjmy z výťažku pri výkone exekúcie, príjmy z výťažku pri výkone dobrovoľnej dražby,
f) zostatky prostriedkov fondu k 31. decembru predchádzajúceho rozpočtového roka a zostatky prostriedkov poskytnutých fondu zo štátneho rozpočtu, ak spĺňajú podmienky podľa osobitného predpisu,
g) zostatky nevyčerpanej podpory vrátenej žiadateľom o podporu (ďalej len „žiadateľ“) okrem zostatkov vrátenej nevyčerpanej podpory poskytnutej z prostriedkov štátneho rozpočtu v prechádzajúcich rokoch,
h) výnosy z účtov zriadených fondom pre žiadateľov v banke podľa § 5 ods. 5 <<https://www.slovlex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2013/150/20190701>> na realizáciu finančných operácií okrem výnosov z prostriedkov poskytnutých fondu zo štátneho rozpočtu,
i) dary,
j) dotácie zo štátneho rozpočtu,
k) finančné prostriedky Európskej únie,
l) iné príjmy, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

40. Podľa § 4 ods. 2 citovaného zákona o zmenách rozpočtu fondu, ktoré majú vplyv na prebytok rozpočtu verejnej správy alebo na schodok rozpočtu verejnej správy v súlade s jednotnou metodikou platnou pre Európsku úniu, rozhoduje minister po predchádzajúcom písomnom súhlase Ministerstva financií Slovenskej republiky. O ostatných zmenách rozpočtu fondu rozhoduje minister.

41. Podľa § 5 ods. 1 citovaného zákona fond hospodári podľa schváleného rozpočtu.

42. Podľa § 5 ods. 2 citovaného zákona rozpočet fondu je zapojený finančnými vzťahmi na rozpočet ministerstva.

43. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení jednoznačne vyplýva, že žalobca je oprávnený použiť finančné prostriedky na konkrétny účel v súvislosti s financovaním štátnej podpory výstavby bytov a zveľaďovaní bytového fondu a vyplýva z nich aj skutočnosť, že žalobca nevykonáva obchodnú resp. podnikateľskú činnosť za účelom dosiahnutia zisku, ktorý by následne prerozdelený. Finančné prostriedky, s ktorými hospodári, sú aj prostriedkami z Európskej únie a dotácie zo štátneho rozpočtu, ktoré ani na obchodnú a podnikateľskú činnosť nemôžu byť použité. Samotné hospodárenie žalobcu sa riadi schváleným rozpočtom, ktorý je napojený na rozpočet Ministerstva dopravy, ktoré zároveň vykonáva aj správu tohto fondu. Za samotné hospodárenie s prostriedkami fondu zodpovedá minister, pričom zákon v § 9 zákona č. 124/1996 Z.z. striktné stanovuje výšku podpory ako aj obdobie, na ktoré je možné úver poskytnúť a v § 10 stanovuje prísne podmienky poskytnutia podpory, ktoré musí žiadateľ preukázať.

44. Žalobca teda bol vytvorený zákonom ako štátny fond a zároveň právnická osoba. Zriadený bol predovšetkým na plnenie osobitných úloh štátu a to financovanie štátnej bytovej politiky. Plní úlohy a vykonáva činnosť za presne vopred stanovených podmienok vymedzených zákonom o ŠFRB, resp. ďalšími právnymi predpismi, prostredníctvom ktorých dochádza k naplňovaniu štátnej bytovej politiky, ktorú realizuje štát prostredníctvom podpory rozvoja a ktorú vykonáva Štátny fond rozvoja bývania. Aj keď žalobca je právnickou osobou, svoju činnosť nevykonáva nezávisle a samostatne. Na čele fondu je riaditeľ, ktorého vymenováva a odvoláva minister dopravy, pričom ministerstvo vykonáva aj samotnú správu fondu. Samotné použitie prostriedkov fondu prísne upravuje zákon (§ 4), pričom tieto prostriedky sú vedené na osobitných účtoch v Štátnej pokladnici a kontrolu hospodárenia s prostriedkami fondu vykonáva Ministerstvo financií SR.

45. Dodávateľ v zmysle § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka musí vykonávať podnikateľskú činnosť. Tá je upravená v § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka ako sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku alebo na účel dosiahnutia merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu, ak ide o hospodársku činnosť registrovaného sociálneho podniku podľa osobitného predpisu. Ako už súd uviedol, správu žalobcu podľa zákona vykonáva v súčasnosti Ministerstvo dopravy, fond hospodári podľa schváleného rozpočtu, ktorý je napojený finančnými vzťahmi na rozpočet ministerstva, jeho prostriedky je možné použiť len na dva účely a to na štátnu podporu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu a na výdavky súvisiace s činnosťou fondu, teda nedochádza tu k prerozdeleniu zisku ako je to pri iných obchodných spoločnostiach. Žalobca je viazaný zákonom, ktorý mu určuje na aký účel môže použiť prostriedky fondu. Podporu pritom je možné poskytnúť len špecifickej skupine žiadateľov za zákonom ustanovených podmienok, ktoré sú pre žiadateľa priaznivejšie než podmienky, za ktorých by vedel obstaráť finančné prostriedky na kapitálovom trhu (rozsudok Krajského súdu Nitra 9Co/1/2018 zo dňa 10.1.2019).

46. K totožnému právnemu záveru dospel aj Krajský súd v Trnave v uznesení 10Co/122/2017 zo dňa 24.4.2018. Aj v tomto rozhodnutí odvolací súd konštatoval, že žalobca nevykonáva svoju činnosť nezávisle a samostatne v miere typickej pre subjekty vykonávajúce štandardné obchodné a podnikateľské činnosti, nakoľko ex lege podlieha správe Ministerstva dopravy SR, hospodári podľa schváleného rozpočtu zapojeného finančnými vzťahmi na rozpočet ministerstva, o zmenách v jeho rozpočte rozhoduje minister sám alebo po predchádzajúcom písomnom súhlase Ministerstva financií SR, podlieha kontrole svojej činnosti ministerstvom a jeho základný vnútorný predpis upravujúci jeho organizáciu a činnosť podlieha schváleniu ministerstva. Preto aj tento súd prijal záver o obchodnoprávnom vzťahu danej zmluvy tak, ako aj Krajský súd v Trnave v uznesení 10Co/188/2017 zo dňa 7.1.2019.

47. Už spomínaná nejednotnosť pri posudzovaní problematiky charakteru predmetnej zmluvy však už by mala byť odstránená vzhľadom na právny záver vyplývajúci z unesenia Najvyššieho súdu SR 4Cdo/106/2018 zo dňa 29.4.2019, ktoré navyše je navrhované aj na uverejnenie v Zbierke rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SR. Najvyšší súd v ňom zdôraznil, že napriek zmenám právnych noriem (pôvodne išlo o zákon č. 124/1996 Z.z., potom zákon 607/2003 Z.z.) zostalo postavenie ŠFRB nemenné. Podľa § 1 ods. 3 aktuálneho zákona č. 150/2013 Z.z. je ŠFRB finančnou inštitúciou slúžiacou na

implementáciu finančných nástrojov podľa osobitných predpisov, ktorými sú nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1303/13 zo dňa 17.12.2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja. ŠFRB neposkytuje podporu vo forme úveru širokej verejnosti, ale iba vymedzenému okruhu osôb, ktoré musia mať na území SR trvalý pobyt alebo sídlo. Podpora sa poskytuje za zvýhodnených podmienok v zákone. ŠFRB je koncipovaný ako tzv. obrátkový fond. Znamená to, že prostriedky, ktorými disponuje, sú používané najmä na poskytovanie podpory vo forme úverov za zvýhodnených podmienok oproti trhovým (§ 3, § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 150/2013 Z.z.). Prostriedky fondu možno použiť aj na správu fondu, avšak len v zákonom limitovanom rozsahu (§ 4 ods. 1 písm. b/ citovaného zákona).

48. Najvyšší súd preto dospel k záveru, že ŠFRB je osobitný subjekt zriadený zákonom, prostredníctvom ktorého štát realizuje svoju bytovú politiku zákonom upravenými nástrojmi, medzi ktoré patrí aj zmluva o úvere. Jeho činnosť nemá atribúty podnikateľskej činnosti podľa § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka, nevykonáva činnosť za účelom dosiahnutia zisku, ale realizuje podporu štátu v oblasti bytovej politiky.

49. Najvyšší súd sa zaoberal aj smernicou Rady 93/13/EHS z 5.4.2013 (na ktorú v tomto spore poukázali aj žalovaní). Uviedol však, že predmetné zmluvy nepodliehajú tejto smernici, čo vyvodil z jej článku 1 bodu 2, podľa ktorého zmluvné podmienky, ktoré odrážajú záväzné zákonné alebo regulačné ustanovenia a ustanovenia alebo zásady medzinárodných dohôd, ktorých sú členské štáty alebo spoločenstvo zmluvnou stranou, najmä v oblasti dopravy, nepodliehajú ustanoveniam tejto smernice. V prípade týchto zmlúv ak žiadateľ podpory splní zákonné podmienky, fond je povinný s ním zmluvu za zvýhodnených, zákonom regulovaných podmienok uzavrieť a preto sa smernica na nich nevzťahuje. Konštatoval, že žalobca je inštitútom sui generis, slúži ako ekonomický nástroj bytovej politiky štátu a nevykonáva podnikateľskú ani obchodnú činnosť v zmysle nášho právneho poriadku. Dospel preto k záveru, že zmluvy uzavreté so žalobcom nemajú charakter spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

50. Uvedeným rozhodnutím Najvyššieho súdu SR vzhľadom na princíp právnej istoty s poukazom na článok 2 ods. 1 CSP by sa už mali riadiť všetky súdy nižšieho stupňa. Ústavný súd SR vo viacerých svojich rozhodnutiach aj v minulosti vyslovil myšlienku, že aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú charakter precedensu v našom právnom poriadku, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (napr. IV.ÚS 499/11 z 22.11.2011, IV. ÚS 49/2006 alebo III. ÚS 300/2006).

51. Súd napokon poukazuje aj na dôvodovú správu k zákonu č. 244/2017, ktorým bol novelizovaný zákon č. 150/2013 Z.z., konkrétne na bod 19, v ktorom sa konštatuje, že ŠFRB nespĺňa definíciu dodávateľa podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka a preto podpora poskytnutia vo forme úveru nie je spotrebiteľskou zmluvou.

52. Súd teda v tomto prípade dospel k záveru, že zmluva uzavretá medzi stranami nespĺňa atribúty spotrebiteľskej zmluvy, žalobca totiž nie je dodávateľom v zmysle § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka a preto právny vzťah medzi stranami posúdil ako obchodnoprávny s poukazom na § 261 ods. 6 písm. d/ Obchodného zákonníka, keďže ide o zmluvu o úvere, ktorá je upravená v § 497 Obchodného zákonníka. Jedná sa o tzv. absolútny obchod, ktorý sa riadi Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy, ktorí nemusia byť podnikateľmi.

53. S poukazom na vyššie uvedené dôvody a vysvetlenia obchodnoprávneho záväzkového vzťahu medzi stranami je preto pre súd neaplikovateľný rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C 147/2016, v zmysle ktorého je postavenie strán príslušnej zmluvy úplne iné ako v tomto prípade.

54. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

55. Podľa § 502 ods. 1 Občianskeho zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované

za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššej prípustnej výške.

56. Podľa § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

57. Podľa § 506 Obchodného zákonníka ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

58. Podľa § 344 Obchodného zákonníka od zmluvy možno odstúpiť iba v prípadoch, ktoré ustanovuje zmluva alebo tento alebo iný zákon.

59. Podľa § 349 ods. 1 Obchodného zákonníka odstúpením od zmluvy zmluva zaniká, keď v súlade s týmto zákonom prejav vôle oprávnenej strany odstúpiť od zmluvy je doručený druhej strane; po tejto dobe nemožno účinky odstúpenia od zmluvy odvolať alebo meniť bez súhlasu druhej strany.

60. Podľa § 394 ods. 1 Obchodného zákonníka pri právach, ktoré vznikajú odstúpením od zmluvy, plynie premlčacia doba odo dňa, keď oprávnený od zmluvy odstúpil.

61. Podľa § 397 Obchodného zákonníka ak zákon neustanovuje pre jednotlivé práva inak, je premlčacia doba štyri roky.

62. Podľa § 365 ods. 1 Obchodného zákonníka dlžník je v omeškaní, ak nespĺní riadne a včas svoj záväzok, a to až do doby poskytnutia riadneho plnenia alebo do doby, keď záväzok zanikne iným spôsobom.

63. Podľa § 369 ods. 2 Obchodného zákonníka ak výška úrokov z omeškania nebola dohodnutá, dlžník je povinný platiť úroky z omeškania v sadzbe, ktorú ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením.

64. Podľa § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. ak záväzkový vzťah vznikol pred 1.februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31.1.2013 aj za dobu omeškania po 31.1.2013.

65. Podľa § 3 ods. 1 citovaného vládneho nariadenia v znení účinnom od 1.1.2009 do 31.1.2013 výška z úrokov z omeškania je o osem percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

66. V danom prípade súd mal za preukázané, že strany sporu uzavreli zmluvu, ktorou žalobca poskytol žalovaným úver, žalovaní však nespĺnili svoju povinnosť riadneho splácania podľa zmluvných podmienok a preto žalobca v súlade so zmluvou, ale aj Obchodným zákonníkom od zmluvy odstúpil. Tým však nezanikla povinnosť žalovaných zaplatiť aj dohodnuté zmluvné úroky okrem vrátenia istiny úveru.

67. Odstúpením od zmluvy dochádza totiž len k zmene splatnosti záväzku žalovaných, keďže pohľadávka sa stáva splatnou celá, ako to vyplýva z § 506 Obchodného zákonníka, ktorý je vo vzťahu k všeobecnej úprave odstúpenia od zmluvy podľa § 344 a násl. Obchodného zákonníka špeciálnou úpravou.

68. Keďže ide o obchodnoprávny vzťah, aj námietka premlčania musela byť posúdená podľa § 341 ods. 1 a § 397 Obchodného zákonníka. Odstúpenie od zmluvy zo strany žalobcu bolo platné a účinné doručením. Žalovanej v 2.rade bolo odstúpenie doručené 29.4.2016, žalovaný v 1.rade síce zásielku určenú do vlastných rúk na pošte nevyzdvihol, ale doručovaná mu bola na jeho adresu a preto pre účinky jej doručenia postačuje, ak sa dostala do jeho dispozičnej sféry bez ohľadu na to, či si ju na pošte vyzdvihol alebo nie.

69. Žalovaní výšku žalovanej sumy žiadnym spôsobom nespochybnili, preto platí už spomínaná fikcia o nespornosti daného skutkového tvrdenia uvedené v žalobe v zmysle § 151 ods. 1 CSP. Navyše aj z listinných dôkazov a predovšetkým predložených pohybov na ich účte vyplýva dôvodnosť nároku v uplatnenej výške.

70. Žalovaní sa dostali do omeškania s pohľadávkou žalobcu nasledujúceho dňa po uplynutí 30 dní od doručenia odstúpenia od zmluvy a preto súd považoval za právne dôvodné vyhovieť aj žalobe o zaplatenie úrokov z omeškania, ktoré boli priznané od 31.5.2016 tak, ako je to uvedené v rozsudku.

71. Žalovaní vzniesli námietku premlčania, tú súd posúdil podľa Obchodného zákonníka a keďže platí štvorročná premlčacia doba, ktorá plynie odo dňa odstúpenia zmluvy, nepochybne žaloba bola podaná včas, teda ešte pred uplynutím premlčacej doby a preto námietka premlčania je nedôvodná.

72. Žalobcovi súd priznal aj náklady spojené s uplatnením pohľadávky podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Konkrétne išlo náklad za poskytnutú právnu službu advokátom, ktorý spracoval odstúpenie od zmluvy. Vypočítaný bol podľa advokátskej tarify z hodnoty podľa výšky pohľadávky vo výške 320,34 Eur, k čomu bol pripočítaný aj režijný paušál 8,58Eur a 20% DPH vo výške 65,78 Eur. Ani tento náklad žalovanými spochybnený nebol a preto súd dospel k záveru o dôvodnosti jeho uplatnenia v zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

73. Pokiaľ ide o procesný návrh žalovaných na prerušenie konania súdu nie je zrejmé na základe akého ustanovenia uvedený procesný návrh žalovaní podali. Pokiaľ totiž ide o postup v zmysle § 162 CSP, ktorý upravuje obligatórne prerušenie konania, k tomu by súd musel prikročiť vtedy, ak by podal návrh na začatie prejudiciálneho konania. Žiaden takýto návrh však súd nepodal a ani nevidí dôvod, aby navrhované prejudiciálne konanie inicioval. Preto návrh na prerušenie konania ako nedôvodný v zmysle citovaného zákonného ustanovenia a pre nesplnenie zákonných podmienok pre postup v zmysle § 163 a 164 CSP zamietol.

74. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Žalobca mal vo veci plný úspech, preto má nárok na plnú náhradu trov konania. Súd totiž nezistil dôvod pre aplikáciu § 257 CSP, ktorý možno použiť len vo výnimočne. Práve naopak súd zohľadnil tú skutočnosť, že napriek predbežnému právnomu posúdeniu a ústretovému návrhu žalobcu na uzavretie dohody (vzdanie sa zmluvných a sankčných úrokov od dohody do budúca a splátky 96 mesiacov) žalovaní naďalej zotrvali na svojom negatívnom stanovisku k žalobe, aj keď boli súdom upozornení, že ich postoj bude zohľadnený pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania. Navyše žiadnym spôsobom nepreukázali svoje sociálne pomery a sám právny zástupca žalovaných napriek prítomnosti žalovanej v 1.rade nežiadal o jej vypočutie.

75. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.